A°. 1835. N°. 67.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 6 Junij.

FRANKFORT, den 2den Junij.

Volgens berigten uit Munchen, zal hertog *Max van Leuchtenberg* tegen het einde van Junij van daar naar Lissabon vertrekken, om zijne zuster, de Keizerin *Amalia*, en zijne schoonzuster weduwe te bezoeken. Ten aanzien der echtverbindtenis van hertog *Max* met de Koningin donna *Maria* zijn van wege het Portugesche kabinet, mededeelingen te Munchen aangekomen. Prins *Max* is, zegt men, volkomen genegen om het aanbod aan te nemen. Ook de hertogin-moeder, welke haren zoon wegens zijne minderjarigheid in dezen hinderlijk zou kunnen zijn, heeft, zegt men, inzonderheid op de voorstellingen van hare dochter, de weduwe van Keizer don *Pedro*, mede hare toestemming gegeven. Eerst na eenig verblijf te Lissabon zal, denkt men, de Prins *Max* aldaar de echtverbindtenis onderteekenen, en alsdan niet meer terugkeeren.

— De Munchensche dagbladen behelzen thans eenen tweeden brief van *Stanislaus Schmitt*, geheel inloopende tegen dien, welke zij vroeger medegedeeld hebben. Daarbij wordt namelijk aan eenen professor Munchen vergiffenis gevraagd, wegens het verdriet, dat hij hem eens als leerling heeft veroorzaakt; en tevens gevraagd om onderstand tot aankoop van burgerkleeden en om reisgeld, omdat hij een verlof van acht maanden had bekomen, ten einde een voordeeligen post bij het landgeregt Kautbeuern aan te nemen. Deze brief, die van den 14 Mei gedagteekend is, (het kruidmagazijn sprong op den 16den) heeft bij velen de meening doen ontstaan, dat *Schmitt* onvlugt is. Ondanks het ijverigst onderzoek, is de dood van den dader nog geenszins stellig gebleken.

— De kruidmagazijnen in Beijeren zullen nu, tot meerdere veiligheid, eene geheel andere inrigting bekomen. Er zullen kleine, op behoorlijken afstand van elkander geplaatste huisjes gebouwd worden, die tot aan het dak met zand opgevuld zijn. Het dak zelf heeft een grooten vierkanten trechter met twee deksels, die bij ontvlamming van het kruid zich door de drukking der lucht snel openen, zoo dat de gansche massa vuur, de kracht der uitbarsting, de lucht ingaat. Naar men beweert zal bij zulk eene inrigting, ingeval van eenig ongeluk, zelfs de schildwacht in de nabijheid niet eens beschadigd kunnen worden.

— De minister van financien van het groot hertogdom Baden heeft aan de staten-vergadering officieel berigt gegeven, dat, ingeval de aansluiting aan de groote tolvereeniging door haar niet mogt goedgekeurd worden, hij zijn ontslag zal vragen en de regering de kamers zal ontbinden.

— Uit Gallicie wordt geschreven, dat het gerucht zich staande houdt, dat ook in dat dat gewest eene groote heirschouwing, even als bij Kalisch, zal plaats vinden, en bij dezelve mede eenige Russische regementen zullen aanwezig zijn. Men verwacht bij deze gelegenheid eene persoonlijke bijeenkomst van de Keizers van Oostenrijk en Rusland. Sommigen beweren, dat deze bijeenverzameling van troepen ook als een maatregel van voorzorg tegen mogelijke revolutionnaire woelingen in Polen te beschouwen is. Doch wat ook het oogmerk dezer opratiën moge wezen, schrijft men verder, zoo veel blijft zeker, dat Oostenrijk, Rusland en Pruissen bij voortduring met de innigste overeenstemming te werk gaan en vast met elkanderen verbonden blijven.

— Uit Silezie wordt gemeld, dat er van eene bijeenkomst der monarchen van Oostenrijk, Pruissen en Rusland te Teplitz gesproken wordt. Dezelve zou in October plaats hebben. De Keizers van Rusland en de gansche Keizerlijke familie van Oostenrijk zouden daar mede tegenwoordig zijn. De Keizerin van Rusland zou zich later naar Berlijn begeven.

— Volgens berigten uit Wurtemberg, hebben zich dit jaar in sommige streken van dat land eene verbazende menigte van meikevers vertoond. Op den weg van Munsingen naar Ehingen, Niedlingen enz. hangen zij in dikke klompen aan de boomen. In de streken van Stuttgard hebben de vruchtboomen door ongedierte van eenen anderen aard geleden. Daar heeft men nog geene kevers, maar wel vele keverwormen in den grond opgemerkt.

— Te Weenen heeft men berigt, dat gansch Opper Egypte reeds door de pest aangetast is, zonder dat de plaag in Neder-Egypte nog geweken is. *Mehemed-Ali*, die zeer bang voor de ziekte is, zou voornemens zijn, om het land voor eenigen tijd te verlaten. Te Konstantinopel heeft de pest geen voortgang gemaakt en men denkt, dat dezelve aldaar weldra geheel zal ophouden. Het noordelijke gedeelte van Europisch Turkije is tot dus verre geheel bevrijd gebleven.

LONDEN, den 30sten Mei.

Nopens de door Spanje aan Frankrijk gevraagde tusschenkomst behelzen onderscheidene dagbladen het volgende:

Courier. Men verzekert hier, dat de door Spanje gevraagde hulp dadelijk zal toegestaan worden. Fransche troepen zullen de thans door de troepen der Koningin bewaarde vestingen bezetten; Engeland zal ten spoedigste hulp in krijgsbehoeften en oorlogsschepen verleenen; en een talrijk korps Portugessche troepen zal Spanje binnenrukken, om met de armee der Koningin mede te werken.

Herald. De algemeene spraak in de citey was, dat Frankrijk 40,000 man roepen zal afzenden, die Spanje dadelijk zullen binnenrukken. Wij gelooven, dat de tusschenkomst zal plaats hebben.

Globe. Wij zijn het met de *Chronicle* eens, dat wij het besluit van ons gouvernement nopens de wijze en den omvang der tusschenkomst niet moeten vooruitloopen; maar stemmen niet toe, dat de zending van lord *Eliot* Engeland nieuwe verpligtingen zou opgelegd hebben. De *Chronicle* denkt over de zaak aldus: De eenvoudige openbaarmaking van het besluit der geallieerden, om de bepalingen van het viervoudig verbond te volvoeren, zou de beslissing van de gansche zaak werkelijk bevorderen. Twee of drie oorlogsvaartuigen van Portsmouth afgezonden, even zoo veel van Toulon, en een Belgisch hulp-legioen, opgerigt ten koste van het Spaansche gouvernement, zou het oogmerk doen bereiken. Wij weten, dat er aanvraag om zoodanig legioen is gedaan; maar er moeten nog eenige punten geregeld worden, die niet kunnen opgeheven worden, voordat Koning *Leopold* dien maatregel formeel kan bekrachtigen.

Sun. Wij weten van goederhand, dat Frankrijk besloten heeft de gevraagde hulp te verleenen, ofschoon eenige leden van het Fransche kabinet dien maatregel met alle magt bestreden hebben. Bij Frankrijk is de zaak dus uitgemaakt. Hier zal zij misschien heden beslist worden.

Van den 1sten Junij.

Heden meldt de *Courrier*, dat er nog niets officieels omtrent de tusschenkomst der mogendheden in de zaken van Spanje bekend is.

PARYS, den 2den Junij.

Heden is de ondervraging en de verdediging van degenen, die voor de kamer der pairs, wegens den bewusten brief, zijn gedagvaard, afgeloopen. De laatste van de gedaagden, die het woord gevoerd heeft, was de advocaat *Michel* van Bourges, de steller van dien voor de kamer hoogst beleedigend geachten brief. Hij heeft eene beleefde en zeer gematigde redevoering gehouden en daarbij doen opmerken, dat die brief geschreven is in de volle warmte des gevoels over het onregt, dat hij oordeelde aan de April-beklaagden te zijn aangedaan, door aan hun verlangen, nopens de door hen gekozene verdedigers niet te voldoen. In den loop zijner redevoering heeft hij wijders eene schikking op dit punt voorgeslagen, daarin bestaande, dat het geregtshof der pairs of deszelfs president uit de verdedigers, door de April-beklaagden voorgedragen, eene keus zou doen, dus afwijzende degenen, welke het hof zoude meenen niet te moeten toelaten. Wanneer in deze schikking getreden wierd, zouden de beklaagden, die zich tot dus verre wederspannig betoond hebben, goedwillig voor het hof verschijnen.

Na afloop der zaak heeft de kamer der pairs eene zitting met gesloten deuren gehouden. Volgens hetgeen de dagbladen melden, is daarin ook gesproken over de schikking, door den heer *Michel* voorgeslagen, en hebben een vrij groot aantal pairs daarvoor wel genegenheid betoond. Maar bepaaldelijk is er beraadslaagd over het vonnis van de gedaagden. Men verzekert, dat de heer *Bichat*, verantwoordelijk beheerder van de *Tribune*, waarin de bedoelde brief is geplaatst, met 125 tegen 17 stemmen schuldig is verklaard. Het vonnis van de overige gedaagden, die niet dadelijk vrijgesproken zijn, was heden nog niet bekend. Men dacht dat hetzelve omtrent eenige gedaagden, inzonderheid ook ten aanzien van degenen, die niet verschenen zijn (onder welken de heer *Audry de Puyraveau*, lid van de kamer der afgevaardigden) niet weinig moeijelijkheden zou opleveren.

— Het *Journal de Maine et Loire* meldt, dat uit het 40ste regement van linie een overvloedig getal manschappen zich bereid getoond en zelfs verzocht heeft, om als arbeiders aan den strategischen weg van Nantes op Ancenis te werken.

— Het ministeriele avondblad meldt het volgende uit Cette: Deze stad is in verslagenheid over het ongeval aan een gansch huisgezin in deze stad overkomen. Eene reeds bejaarde vrouw beging, terwijl zij aan de betereband van eene ligte ongesteldheid was, de onvoorzigtigheid, zich te veel aan de lucht bloot te stellen, stortte weder in en was binnen 24 uren een lijk. Hare dochter en schoondochter wierpen zich op het bed om haar te omhelzen; zij werden beiden eensklaps ziek in hetzelfde huis; binnen tien uren stierf de dochter, en 48 uren later de schoondochter, welke 7 maanden zwanger was. De man van de laatste, sterk aangedaan over den dood van zijne moeder en zuster, verliet het huis met vier zijner kinderen, en begaf zich naar eene tweede zuster; maar daar werd hij twee dagen daarna ook ziek en stierf, gelijk mede een zijner kinderen; en zijne zuster, welke hem in zijne ziekte alleen oppaste, ligt thans ook gevaarlijk krank, met twee van hare zonen.

BRUSSEL, den 4den Junij.

De in de revolutie-dagen zoo beruchte *de Potter* bevindt zich sedert een paar dagen, om bijzondere zaken, wederom alhier. Te gelijker tijd plaatst de *Courrier* een brief van denzelven, ten geleide zijner bijdrage in de boete van den Parijschen *Reformateur*, aan deszelfs verdediger *Raspail* gerigt, waarin hij zegt onder betuiging van met diens gevoelens omtrent de toenemende hervorming in de maatschappelijke in-

stellingen in te stemmen, dat het zijne meening is, naar den gang, dien de zaken nemen, dat deszelfs beginselen van algemeene bevrediging en verbroedering krachtig zullen medewerken tot de zoogenaamde hervorming van het oud maatschappelijk ligchaam.

AMSTERDAM, den 4den Junij.

Gisteren heeft de President der Nederlandsche Handel-Maatschappij, de Heer *H. C. van der Houven*, de gewone jaarlijksche vergadering geopend, met eene aanspraak, welker inhoud op nieuw getuigt van den voorspoed dezer belangrijke inrigting. Na de uitbetaling van 4½ pCt. van het tegenwoordige kapitaal van 23 millioenen, heeft de rekening van 1834 een voordeelig slot opgeleverd van *f* 1,050,571, hetwelk aan den Koninklijken garant in mindering van vroegere opofferingen heeft kunnen worden uitgereikt.

De Koffij en Suikerveilingen hebben aan de verwachting beantwoord De Java-Indigo blijft in het gebruik voldoen. De Java-Tabak getuigt van vordering in de wijze van behandeling. Aan de Zijdeteelt wordt met zorg de hand gehouden, en de kleine hoeveelheden Thee, Cochenille en Kaneel bewijzen, wat men in vervolg van tijd van den vruchtbaren grond van Java mag verwachten.

De koffijpluk is in de Preanger-regentschappen zeer toegenomen en heeft in 1834 meer bedragen dan immer te voren gedurende de werking van het Preanger-kontrat. Het kontrat wegens de levering van Opium, is voor de jaren 1835 en 1836 vernieuwd. Het doel der Maatschappij met de oprigting der Javasche bank bereikt zijnde, heeft zij een goed deel van hare 500 aandeelen tot den voordeeligen cours van 150 pCt. en daarboven kunnen afzetten. — De loop van het artikel der Thee doet de Maatschappij volharden bij het besluit om af te wachten, welke uitwerking de vrije Sinesche handel in Engeland op dit verkeer zal uitoefenen. — Het nog onverantwoorde nopens vroegere uitzendingen naar Zuid-Amerika en de Westindiën is dermate verminderd, dat, al kwam er niets verder van te regt, de schade onbeduidend zoude wezen.

De vermeerdering van de Oost-Indische voortbrengselen heeft meerdere scheepsruimte gevorderd. Het aantal der bevrachte schepen is in 1834 tot 86 geklommen, metende 21385 lasten, en al die bodems zijn in dat jaar uitgezeild. Niet minder dan 4 millioenen zijn aan vrachtpenningen betaald, en het thans loopende jaar zal nog een veel grooter bedrag vereischen. Geene bijzondere rampen hebben de koopvaardij-vloot getroffen en de verzekerings-premien hebben *f* 514,000 bedragen.

De uitzendingen hebben 2 millioenen aan fatuur-bedrag beloopen, behalve 1½ millioen aan zilveren en koperen specie. Die verzendingen zijn voor eene aanmerkelijke uitbreiding vatbaar, om den uitvoer-handel op Java met den invoer-handel in verband te brengen. De Maatschappij wendt het hare aan ter verdere vestiging en uitbreiding van een nationaal fabriek-wezen. De weefschool te Goor beantwoordt aan hare bestemming. De katoenweverij, met de vlugspoel, is thans in Overijssel en in Gelderland zoo algemeen, dat nog *dertig* weef-inrigtingen zijn gevestigd, welker werkzaamheden dermate zijn uitgebreid, dat de directie heeft gemeend de aanbiedingen eenigzins te moeten beperken, ten einde de fabrikatie niet te doen overdrijven. De Heer *Th. Wilson*, te Haarlem, arbeidt voort met onvermoeiden ijver en met het gelukkigste gevolg. De ruwe calicots, niet in zijne stoomweverij vervaardigd, en hem door de directie toegezonden, worden gebleekt en opgemaakt op eene wijze, die niets te wenschen overlaat. De eerste uitzendingen van dit voorname fabrikaat, zoo wel als van andere in zijne fabriek vervaardigde lijnwaden, zijn in Indie gunstig ontvangen.

De weefgoederen van den Heer *de Maere* te Enschede zijn voldoende bevonden. De weeffabriek van den Heeren *Prince en Comp.* te Beverwijk heeft zich eenigermate uitgebreid, en niet minder de katoendrukkerij van den Heer *Plemp van Duiveland* te Rotterdam. De met kracht en snelheid opgerigte fabriek van den Heer *Previnaire* te Haarlem dient voornamelijk tot de Adrionopel-rood katoen-verwerij, en vervult de bestaande behoefte aan dezen tak van nijverheid.

In 1834 is voor *f* 600,000 aan manufacturen uitgezonden, en men mag aannemen, dat de genoemde fabrieken aan de behoefte zullen kunnen voldoen, al mogt dezelve het te voren uit Belgie getrokken bedrag te boven gaan; doch deze overtuiging bestaat nog niet ten aanzien der inrigtingen, welke den grondslag der katoen-fabrieken uitmaken; te weten de katoen-spinnerijen. Die van de heeren *Hofker en Comp.* te Almelo begint aan de verwachting te beantwoorden, doch de naamlooze Maatschappij te Enschede heeft nog generlei vruchten voortgebragt, en men kan nog niet berekenen, wanneer zij hare werkzaamheden zal kunnen beginnen. Anders is het gelegen met de uitgebreide inrigting van de heeren *Poelmans fils* en *Vervaeke* te Haarlem, die reeds sedert een paar maanden garens van voldoende hoedanigheid heeft geleverd, en voor een gedeelte aan de bestaande behoefte zal kunnen voldoen. Intusschen zouden in het vak der spinnerij nog aanzienlijke kapitalen met vrucht kunnen worden aangewend.

De Heer voorzitter heeft met lof gewaagd van de stoomspinnerij van kamwol van de heeren *Clos en Leembrugge* te Leiden, — van de tule-fabriek van den heer *Warnsinck* te Amsterdam, welke eene aanzienlijke uitbreiding erlangt, — van de grofspinnerij des heeren *van de Pol* te Nijmegen, — en van de katoendrukkerij voor binnenlandsch gebruik aan den Heer *Bruinsma* te Leeuwarden. — Wijders heeft hij verklaard met genoegen te kunnen berigten, dat de scheepsreeders den moed hebben gehad, om niet minder dan veertien bodems op stapel te zetten, zoodat de hoop versterkt is, dat de Oost-Indische koopvaardij-vloot in de vereischte evenredigheid zal kunnen worden gehouden of gebragt met de reeds aanwezige of nog verder te verwachten behoefte aan scheeps ruimte.

Het aangevoerde is als bewijs voorgedragen van de noodzakelijkheid van het onlangs genomene besluit om het kapitaal der maatschappij met nog tien millioenen te vermeerderen, ten einde haar in staat te stellen, om steeds voordeel te kunnen trekken van de toenemende cultuur op Java, op welk voordeel Nederland, bij voorkeur, de regtmatigste aanspraak mag maken, en om het ingeslagen voetspoor ter bevordering der algemeene welvaart te vervolgen.

ARNHEM, den 3den Junij.

Ofschoon in ons vorig nommer reeds iets wegens de inwijding van *Kemper*'s gedenkteeken in de St. Pieterskerk te Leiden gezegd is, meenen wij toch, het meer uitvoerige artikel, dat daaromtrent in de Leidsche Courant van heden voorkomt, te moeten overnemen. Het luidt aldus:

« Op den 30sten Mei jl. had alhier, in tegenwoordigheid van een' uitgezochten kring van aanschouwers en toehoorders, eene plegtigheid plaats, welker melding allen, aan wie de roem des vaderlands, der letteren en wetenschappen dierbaar is, en die ware deugd en verdiensten op prijs stellen, niet dan hoogst belangrijk wezen kan. Zij betreft eene aandoenlijke hulde, toegebragt aan de nagedachtenis van den onvergetelijken *Jan Melchior Kemper*.

« De eer van een openbaar gedenkteeken voor dezen waardigen en grooten man op te rigten, was voor zijne leerlingen bewaard; en die, van het eerst daartoe het denkbeeld geopperd te hebben, komt toe aan de heeren en Mrs. *J. M. de Kempenaer* en *J. T. H. Nedermeijer von Rosenthal*, te Arnhem. Zij waren het, die bij openbare aankondiging, in onderscheidene nieuwspapieren geplaatst, allen, die het onschatbaar voorregt hadden genoten, van *Kemper* tot hunnen leermeester te hebben, uitnoodigden, om tot verwezenlijking van dit denkbeeld mede te werken, en in de kosten, die tot oprigting van een gedenkteeken vereischt zouden worden, door hunne bijdragen te helpen voorzien. Het kon niet anders, of deze voorslag moest gereeden ingang vinden bij mannen, die voor hunne verstandelijke en zedelijke vorming zoo veel aan *Kemper* te danken hadden. Welhaast was er eene genoegzame som van penningen bijeengebragt, en in eene bijeenkomst van deelnemeren werd er eene commissie benoemd, om met de uitvoering van het lofwaardig voornemen zich te belasten; hetwelk minder ten doel had, het aandenken aan de groote hoodanigheden en onsterfelijke verdiensten van *Kemper*, dan het aandenken hunner dankbaarheid te vereeuwigen, voor eenen leermeester, aan wiens wijze lessen, aan wiens voorbeeld en omgang, zij zich zoo oneindig verpligt gevoelden, en in wien zij tevens een der redders van hun vaderland, een even wijs en moedig staatsman, als diepdenkend en schrander regtsgeleerde eerbiedigen.

« Intusschen ontmoette de volvoering van het ontwerp groote en onverwachte zwarigheden, die eene aanmerkelijke vertraging te weeg bragten; en waartoe vooral de omstandigheden des vaderlands, door den afval van de zuidelijke gewesten des Rijks, veel hebben toegebragt. Nu eerst was het tijdstip geboren, dat het gedenkteeken opgerigt en plegtig ingewijd kon worden. Het is geheel en in alle zijne deelen uit zware wit marmeren platen zamengesteld en is een zoogenaamde *Cippus*, bestaande uit een voetstuk, met den daarop rustenden grafsteen, of groote plaat, waar de inscriptie

KEMPERO
GRATI DISCIPULI.

te lezen staat, en verder zonder ander versiersel, dan eene eenvoudige kroonlijst en daarop rustend fronte spies. Het heeft, van den beganen grond af, eene hoogte van ruim vier Nederlandsche ellen, en een evenredige voorsprong van drie à vier palmen van uit een, nog blaauw te marmeren, vlak, hetwelk den achtergrond van het gedenkteeken uitmaakt; het geheel wordt door een brons gemaakt ijzeren hek tegen aanraking beveiligd. Het ontwerp en de uitvoering van dit voortreffelijk gedenkstuk, geheel in den antieken smaak, en juist het groote, het eenvoudige, en reine van het karakter des mans, tot wiens eer het gesticht is, uitdrukkende, is men aan de uitgebreide oudheid- en teekenkundige bekwaamheden van den geleerden *D. P. G. Humbert de Superville* verschuldigd. Het is geplaatst in het koor der St. Pieterskerk in de nabijheid van het graf des hoogvereerden mans.

« De inwijding geschiedde door den heer *J. M. de Kempenaer* uit naam van de overige leden der commissie, in derzelver tegenwoordigheid, en die van een aanzienlijk aantal deelnemers en leerlingen van *Kemper*, door eene aanspraak, zoo roerend, zoo welsprekend en gepast, dat zij niets te wenschen overliet, en boven allen lof verheven is. Het was de leerling, die uit naam zijner medeleerlingen over den grooten meester sprak, en zijne nagedachtenis hulde bewees, door de optelling van alles, wat zij aan zijn alles omvattend, aangenaam en grondig onderwijs, aan de geestdrift, die hij hun, voor al wat edel, schoon en goed was had ingeboezemd, aan zijne liefde en onvermoeiden ijver, om hun nuttig te zijn, te danken hadden; en waarvan het aandenken nu nog even levendig bij hen, nu nog even dierbaar was, als toen de mare zijns overlijdens hun diep ter neder sloeg. De redenaar besloot zijne aanspraak niet, zonder ook dezelve te rigten tot de beide zonen van *Kemper*, die mede dit lijkfeest vierden; en werd door den oudsten derzelven, den heer Mr. *Jeronimo de Bosch Kemper* op eene wijze beantwoord, die het hart en verstand des sprekers grootelijks tot eer verstrekte, en den zoon des onsterfelijken vaders waardig was. De indruk, dien deze plegtigheid op alle aanwezenden gemaakt heeft, gaat zoo zeer alle beschrijving te boven, dat men zich aan dezelve niet wagen zal. »

Mengelwerk.

Moeijelijke Toestand van het Fransche Gouvernement.

Het reeds zoo vaak in omloop gebragte gerucht, dat het spaansche gouvernement de gewapende tusschenkomst van *Frankrijk* zou inroepen, behoort, volgens de veelvuldige met elkander overeenstemmende berigten, thans niet meer tot het getal der luchtkasteelen. De nood der christino's is eindelijk, na een' tragen, maar altijd vasten voortgang der carlisten, zoo het schijnt, ten hoogsten top geklommen; en die nood, ter bestrijding van de gewapende en ongewapende vijanden des constitutioneelen gouvernements, kan geenen vreemden bijstand langer doen ontberen.

Zie daar dus eene omstandigheid, die, schoon zij zich reeds eenen geruimen tijd lie vooruitzien, ongetwijfeld tot eene menigte nieuwe omstandigheden zal leiden; waarbij echter vooreerst de vraag in aanmerking komt: zal het Fransche gouvernement het

aan hetzelve gerigte verzoek inwilligen? Dat het daartoe verpligt is, blijkt, volgens sommigen, genoegzaam uit het aangegane vierledige verbond, bij hetwelk, in geval van hulp-behoeven, de *contractanten zich verbonden* hebben elkander wederzijdschen bijstand te zullen verleenen; welke bijstand echter van de zijde van *Spanje* voor als nog wel zeer onbeduidend of liever niets beteekend zou geweest zijn, indien men het noodig gekeurd had, die, hetzij voor *Engeland*, hetzij voor *Frankrijk*, hetzij tot redding voor *Portugal* werkdadig in te roepen. Het behoort intusschen geenszins tot de vreemde verschijnsels in de politieke wereld, dat de mogendheden, in weerwil hunner hooge en duurste verpligtingen, zich wel eens, om kunstig gezochte redenen van hunne verpligtingen weten los te maken, en eene zoogenoemde *neutraliteit* aan te nemen. Denken wij slechts aan de houding der drie groote mogendheden, toen onze nationale *eer*, onafhankelijkheid en belangen door *Frankrijk* en *Engeland* allerbaldadigst werden aangerand, en de staatkunde ons gebood ons zegevierend leger uit *België* terug te trekken.

Aangenomen dus, dat de verpligting op *Frankrijk* rustte, om door eene gewapende interventie het Madridsche gouvernement in de handhaving van deszelfs regten bij te staan, blijft toch altijd over de oplossing der voorstelling of *Frankrijk* daartoe *gezind* en *in staat* is; terwijl een tweeledig gevolg van zelve uit deze oplossing voortvloeit: wat, namelijk, van de weigering of inwilliging der gevraagde hulp voor *Spanje* en *Frankrijk* zal worden.

Met betrekking tot het eerste punt, *de gezindheid*, daaromtrent schijnen de gevoelens in het Parijsche kabinet zeer verdeeld. GUIZOT, DUCHATEL en THIERS behooren, zegt men, tot de voorstanders; MAISON, HUMANN, PERSIL en DE BROGLIE tot de tegenstanders der interventie; terwijl DUPERRÉ zich buiten stem schijnt te willen houden.

Maar LODEWIJK PHILIPS zelve, zal hij, door het inwilligen van het gedane aanzoek, de vriendschap der mogendheden op het spel zetten, die hij met allen mogelijken ijver en belangstelling heeft trachten te winnen en te behouden; zal hij het voor het belang van *Frankrijk* in het bijzonder, en voor dat van *Europa* in het algemeen heilzaam achten, het vuur des oorlogs in *Spanje* nog meer te gaan aanblazen, en zijne beste soldaten naar een moordtooneel te doen optrekken, waar de *Franschen*, zelfs onder aanvoering van een' NAPOLEON, de geduchtste nederlagen hebben geleden, en de natie eenen diepgewortelden haat koestert tegen alle vreemde tusschenkomst? Hoeveel de geruchten ons ook reeds van de benoeming eens opperbevelhebbers, over een uit te rusten leger van 50,000 man, mogen verzekeren: aangaande de besliste gezindheid van den koning der Franschen tot het ondernemen van zulk eenen gewaagden stap, is ons nog niets gebleken.

Buiten en behalve de wederregtelijke *Belgische* interventie, heeft het Fransche gouvernement doorgaande te veel blijken van algemeene vredesgezindheid aan den dag gelegd, om die gezindheid op eens te doen vervangen door eene tegenovergestelde zucht naar algemeenen oorlog, die ligtelijk het gevolg eener interventie, ten behoeve der christino's, zou kunnen worden.

Het tweede punt, of het Fransche gouvernement *in staat* is tot zulk eenen maatregel over te gaan, is van geen minder gewigt.

Het verbond, met *Engeland* gesloten, legt *Frankrijk* den pligt op, om met het Londensche kabinet niet slechts te raadplegen, maar eenstemmig op dit stuk te denken. *Engeland* is, evenzeer als *Frankrijk*, gehouden, *Spanje* in nood bij te staan, en zal gewis die eer niet aan LODEWIJK PHILIPS alleen willen overlaten. Maar *Engeland* heeft, door de zending van Lord ELLIOT, deszelfs afgrijzen van moord, verwoesting en plundering doen blijken, en een verdrag tusschen de beide tegenover elkander staande partijen zoeken tot stand te brengen, waardoor de plaats gehad hebbende gruweltooneelen zouden ophouden. En nu zal het zijne goedkeuring aan eene interventie hechten, die tot nog grooter gruweltooneelen aanleiding zou geven?

Daarenboven heeft *Frankrijks* gouvernement, tot handhaving zijner inwendige rust, vooral gedurende de aanhangige procedures tegen de April-gevangenen, en de daaruit ligtelijk te ontstane woelingen, krachten noodig, die het bezwaarlijk gedeeltelijk kan bezigen, om eenen buitenlandschen oorlog met glans vol te houden, welke ongetwijfeld meer dan vijftig duizend man zou vorderen, en eene buitengewone uitgave ten gevolge zou hebben, wier hoofdsom zich bezwaarlijk vooruit laat berekenen.

Met reikhalzend verlangen zien wij derhalve de beslissing des Franschen gouvernements te gemoet, ter oplossing der onzekerheid of het *gezind* is en zich *in staat* gevoelt, om aan CHRISTINA's bede gehoor te verleenen.

Is dit het geval, dan gaan wij eene bloedige toekomst te gemoet; dan wordt het reeds zoo droevig geteisterde *Spanje* nog meer de prooi van moord en geweldenarij, dan staat het fransche leger er welligt spoedig tegen over twee nu verdeelde en elkander vijandige partijen: want het eergevoel der spaansche liberalen zal het misschien evenmin als de wraakzucht der carlisten dulden, dat *Frankrijk* er de lauwerkroon der overwinning verwerft.

Toont LODEWIJKS PHILIPS zich daarentegen *ongezind of buiten staat* tot gewapende tusschenkomst, dan vreezen wij, dat de zaak der cristino's weldra geheel verloren is en DON CARLOS in het bezit eens troons geraken zal, hem door zijnen broeder FERDINAND ontzegd: want, behalve de strijdkrachten, die DON CARLOS in aanzienlijke mate schijnt te bezitten, welke krachten maar al te duidelijk eene buitenlandsche ondersteuning verraden, hebben de zoogenoemde opstandelingen nog andere springvederen, die hunnen moed aanvuren en hen het uiterste zullen doen wagen: de beslissende invloed, namelijk, der geestelijkheid op de heffe des volks, en het voorbeeld, dat zij, almede om gekrenkte eer en verloren voordeelen, in het persoonlijk bestrijden der cristino's, onafgebroken geeft. Zulk een voorbeeld werkt in geen' staat van *Europa* sterker dan in *Spanje*; want het gaat daar gepaard met de vrees inboezemende voorspelling, dat, bij de zegepraal der liberalen, de zaak des godsdienst voor altijd verloren is.

Stemt Frankrijk aan den anderen kant toe in de gevraagde interventie, dan zullen de inwendige vijanden van het Fransche gouvernement, hoe gering hunne krachten ook mogen zijn, zich geene gelegenheid laten ontsnappen, om hunnen invloed zoo veel mogelijk uit te breiden, en, naar hunne wijze van zien, het schandelijke van eenen strijd, ten voordeele eener onwettige regering, en tot vernietiging van een willekeurig afgezworen wettig bestuur, met de donkerste tinten in het licht te stellen; waarbij zij voorzeker niet zullen nalaten in het breede uit te meten, hoe LODEWIJK PHILIPS met het leven zijner heldhaftigste krijgslieden naar welgevallen speelt, en daarbij den anders voordeeligen, toestand van 's lands finantien op eens den bodem inslaat, door het ondernemen van eenen buitenlandschen oorlog, welks gevolgen niet te voorzien zijn; terwijl het eindelijk te bezien zal staan, welk eene houding de nu nog met het Parijsche kabinet bevriende noordsche mogendheden alsdan zullen vermeenen te moeten aannemen.

Weigert *Frankrijk*, aan den anderen kant, aan zijne vermeende bondspligten te voldoen, dan staat het te duchten, dat de driftige liberalen, aan wier gunst de burgerkoning zijne verheffing, volgens hen, te danken heeft, hem van een onvergeeflijk pligtverzuim, van eene verwerpelijke lafhartigheid, en gebrek aan moed, zullen beschuldigen, om der Fransche regering buitenslands dien invloed te doen verwerven, welke zij zoo zeer behoeft tot uitbreiding harer eigene grondbeginselen; bij welke verwijten, door de oppositie-bladen gewis met de hardste kleuren voorgesteld, een gedeelte van het leger, dat naar gelegenheden reikhalst, om deszelfs orden roem te handhaven, of, ware het mogelijk, nog hooger op te voeren, ongetwijfeld zijne wanhoopkreten zou voegen, ingeval LODEWIJK PHILIPS hetzelve den weg afsluit om bevordering en eereblijken te verwerven.

Van welke zijde wij derhalve de zaak der interventie of noninterventie beschouwen; zij levert zoo veel in het oog springende moeijelijkheden en zwarigheden op, dat wij schier gedwongen worden, te erkennen: nog nimmer was de toestand van der Franschen Koning moeijelijker dan thans.

Rotschild.

Onder al het nieuwe, dat de hedendaagsche menschenwereld gedurig oplevert, bekleedt voorzeker de *nieuwe in gebruik gebragte geldhandel eenen* eersten rang. In dezen handel overkruisen verkeerde begrippen en onloochenbare daadzaken, valsche stellingen en bewezene uitkomsten elkander telkens bij herhaling; terwijl misschien het meerderdeel der handeldrijvenden als hoofdoorzaak van dat overkruisen mag beschouwd worden.

Wat is geld? Onze voorvaders meenden, dat geld zilver of goud of eenig ander in omloop gebragt en koershoudend metaal was, waardoor men in het verkrijgen van alle noodwendigheden des levens kan voorzien; en die meening deed hen het geld mede onder de koopwaren tellen. Maar het was voor lateren leeftijd bewaard, om zich van die meening los te scheuren en eene andere, gemakkelijker in beoefening te brengen, meening te omhelzen, wier vereerders thans millioenen individuen beloopt. — « Geld is geene koopwaar; geld is slechts een naamwoord; de vorm eener gedachte; eene hersenschim. *Krediet* is de echte goudmijn onzer eeuw!" Zoo sprak de tijdgeest, en een stroom van papierengeld spreidde weldra naar alle hoeken der wereld zijne al breeder en breeder wordende takken uit. Nu kreeg het geld slechts den naam van waarde-bepaling en kon gevolgelijk tot in het oneindige vermenigvuldigd worden; want wie is er, die de waarde van alle dingen in getallen kan uitspreken.

Er zijn, wel is waar, nog onverlichte, onoverreedbare menschen, die zich met kracht en geweld tegen het meer en meer uitbreiding verkrijgende leeningstelsel hebben aangekant; die beweren, dat het onverantwoordelijk is, dat de volken de vermaken der kapitalisten helpen betalen; die, op financiële, moreele en politieke gronden, zich verpligt achten tegen genoemd stelsel te velde te moeten trekken, waar zich de gelegenheid aanbiedt. Maar wat baat hun beweren, hun tegenkanten; wat baat het, of zij de welvaart der volken op het oog hebben, of zij met duchtige bewijzen kunnen staven, dat de geldaristocratie eenen hoogst nadeeligen invloed op zeden, begrippen en gebeurtenissen uitoefent; dat daaronder alle handwerken en voornamelijk de akkerbouw lijden; dat de handel-beurs een schouwtooneel van louter speculatieve rolvervullers is geworden; — wat baat dit alles: de leeningen zijn eenmaal in aanzienlijken getale daar; het groote schuldboek der natiën prijkt met namen, datums en jaartallen; de nieuwe geldhandel staat in vollen bloei vóór ons, en zelfs vorsten en eerste staatspersoonen varen er wel van. APHRODITES vogel (de duif) is tot luchtbodin verkozen, om, van *Parijs* naar *Antwerpen* (vroeger ook van *Antwerpen* naar *Amsterdam*) met buitengewone snelheid, dagelijks den hoofdraddraaijers van den nieuwen wereldhandel den stand der fondsen-markt mede te deelen; terwijl telegrafen en koeriers om strijd wedijveren, het dikwijls afdwalen dier luchtreizigers te gemoet te komen, ten einde den loop des bewusten hoofdhandels geene vertraging te doen ondervinden.

In de voornaamste rijken van *Europa* vindt men hoofdbestuurders, anders gezegd hoofdleiders der publieke fondsen-markt, en onder deze zijn de gebroeders ROTSCHILD zoo niet de voornaamste, dan voorzeker geene der minst aanzienlijke, wier krediet zich in al de werelddeelen zoodanig heeft uitgebreid, dat zij van alle potentaten, ook van den Turkschen Sultan, met eerbewijzen van allerlei aard werden overladen, en zijne heiligheid aan KAREL ROTSCHILD zelfs de hooge eer van den handkus toestond; terwijl LIONEL, de oudste zoon van den Londenschen ROTSCHILD, in *Madrid* tot ridder der katholijke Isabella-orde benoemd werd.

Het eerste voorbeeld, om zijne staatshuishouding op eenen ordelijken en gemakkelijken voet van bestuur te brengen, gaf *Oostenrijk*. Niet alleen, dat dit rijk, hetwelk, gedurende de regering van NAPOLEON, wat deszelfs geldelijke aangelegenheden aanbelangt, alle krediet verloren had, aan eene mogelijke amortisatie zijner schulden dacht, maar het beschouwde de oprigting eener nationale bank mede van het hoogste belang. Hierop volgde het in omloop brengen der *Metalliken*, een papier, dat op eens al de kwade sappen der Oostenrijksche staatsschuld zou ontbinden: wijl met hetzelve de meeste koers-houdende Oostenrijksche schuldbekentenissen in verband gebragt werden. Van het in omloop brengen dezes staatspapiers dagteekent in *Duitschland* de geregelde fondsenhandel. De gebroeders ROTSCHILD werden weldra aan de belangen van het Oostenrijksche finantiewezen verknocht. Tot in 1840 loopen de in April 1830 in omloop gebragte

kleine Rotschildsche leten; terwijl in dit jaar (1835) de Parijsche Rotschildsche Metalliekeh reeds zijn afgeloopen. *Pruissen* had reeds in 1817 van het Frankforter huis ROTSCHILD vijf millioen gulden geleend; terwijl in *Parijs* en *Londen* eene concurrentie tusschen de aanzienlijkste kapitalisten plaats vond. AGUADO negotieerde voor *Spanje*, LA FITTE voor *Frankrijk* en *Hayti*, enz. De gebroeders ROTSCHILD bleven echter bij al die ondernemingen geene bloote aanschouwers Of zelve, of door hunne alom werkzame agenten, beheerschten zij, zoo als nog, de voornaamste fondsen-markten, en kunnen, daar zij gewoon zijn niets zonder onderlinge afspraak en overeenstemming te ondernemen, dit, volgens hun aangenomen stelsel, blijven volhouden. De verworven eeretitels van dit broederental zijn zelfs reeds ten halve de maatstaf der achting, welke zij van Europesche vorsten genieten.

De groote krisis der jaren 1824 tot 1826, die zoo vele bankiershuizen ten val bragt, deerde het *Rotschildsche* huis niet. In weerwil, dat het uitzigt op langdurigen vrede de fondsen-speculatiës tot eene duizeling wekkende hoogte opvoerde; in weerwil, dat de Engelsche banknoten de markt overstroomden; in weerwil eindelijk der interest-reductie, door VILLÈLE beproefd, welke proef echter schipbreuk leed, en het plotseling constitueren der staten van Zuid-Amerika, welke aanzienlijke sommen gelds uit *Europa* lokten, — bleef het *Rotschildsche* huis onwrikbaar op zijne grondvesten staan. Een gunstig toeval wilde, dat juist te dier tijd een bankbrief op ROTSCHILD circuleerde. En datzelfde huis vertoont zich nog, ten huidigen dage, in al deszelfs aangewonnen luister; terwijl deszelfs hoofden eene oorspronkelijkheid van karakter doen blijken, die met regt eenig in hare soort mag heeten. ANSELMUS, de oudste broeder, onderscheidt zich in *Frankfort*, voortdurend, door een' beschaafden burgerzin, wars van alle diplomatieke weelde, maar in staat, om, des noods, met haar te kunnen wedijveren. SALOMON's levenswijs komt, te *Weenen*, den hoofschen toon meer nabij. NATHAN, één der gegoedste bewoners der Londensche citij, spreidt, door zijne huishoudelijke zamenstelling, den meest mogelijk gevormden smaak en beschaving, met het bezit van eenen aanzienlijken rijkdom, ten toon. KAREL, de Napolitaner, is, naar het algemeen gevoelen, de meest toegankelijke. JAKOBUS, die zich te *Parijs* gevestigd heeft, is een parijzenaar, namelijk zoodanig iemand, wiens karakter honderd schrijvers vergeefs zouden beproeven in het helderst daglicht te stellen, en dien aangaande meer dan 12 groot-octavo deelen uit te geven, zonder dat het hun daarom nog volkomen zou gelukken, hun doel te bereiken.

En, wie was de vader dezer hoog aanzienlijke krediet-bezitters? MEIJER ANSELMUS ROTSCHILD, in de jodensteeg te *Frankfort* geboren; de stichter van het *Rotschildsche* huis, dat zijne handelstakken thans door geheel de beschaafde wereld heeft uitgebreid, en met de aanzienlijkste handelshuizen wedijvert. Hij stierf in 1812, nadat hij zijne zonen om zijn sterfbed had verzameld en hun de Perzische fabel van den pijlen-bundel tot een leerzaam en nut-bevorderend voorbeeld ter behartiging had aangeprezen. Misschien had de afgeleefde man, bij die gelegenheid, eenen hollandschen dukaat in de hand, en maakte hij hen opmerkzaam op deszelfs randschrift: « *concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur.* » Hoe dit zij, hij stierf als een braaf, regtschapen en als muntenkenner beroemd man. Zijn dood werd algemeen betreurd; want hij beoefende de weldadigheid met patriarchale waardigheid.

Nog leeft de moeder van dit zeldzame vijftal kinderen in eene burgelijke eenvoudigheid, waarin zij haar hoogste vergenoegen vindt. Hare voornaamste uitspanningen bestaan in wel te doen, waar zij kan; van tijd tot tijd in den lusttuin van haren ANSELMUS te wandelen, of het kabinet van schilderijen te bezoeken, door dezen zoo rijk met voortbrengselen der godin PICTURA gestoffeerd.

Hoe groot het onderscheid tusschen de lotgevallen dezer moeder ook zijn moge, staat zij, desniettemin, op zekeren trap van gelijkheid met LETITIA BONAPARTE, die ook hare kinderen van geringen trap tot den hoogst aanzienlijken zag opklimmen.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 4 Junij 2 El 7 Palm 6 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D.
Den 5 Junij 2 El 7 Palm 1 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 5 D.

Op den 1sten Junij 1835, beviel, te *Haissen*, voorspoedig van eenen ZOON *A. A. L. PREVENIER*, echtgenoote van *J. J. PILGROM*.

---

§ † § *JOHANNES TE VELTRUP*, Makelaar, zal, door Kwiteering van Affaire, op Dingsdag den 23sten Junij 1835, des morgens ten 9 ure, in het Logement *den Otter*, te *Zaandam*, ten overstaan van den Notaris *CORNELIS VAN GOOR HINLOOPEN*, presenteren te verkoopen: eene exquise partij van 800 à 900 Blok zoo gezaagd als ongezaagd WAGENSCHOT, PIJPHOUT en VATHOUT, en op Donderdag den 25sten Junij 1835, des avonds ten 6 ure, ter zelfde plaatse: TWEE HOUTZAAGMOLENS, met derzelver Gereedschappen, volgens Inventaris, zijnde een PALTROK en een BOVENKRUIJER, beiden Eikenzagers.

Aanbesteding,

Op Dingsdag den 16den Junij aanstaande, ten Huize en Herberge van *MAARTEN BAKS* te *Woudrichem*, nabij *Gorkum*, de AFBRAAK van een gedeelte der HEEREHUIZINGE EN STALING, en het OPBOUWEN VAN EEN GEHEEL NIEUW HEERENHUIS ter lengte van 20 Ellen en ter breedte van Circa 15 Ellen Nederlandsch, op den Visschersdijk nabij de *Dumsteinsche poort*, waarvan de Bestekken acht dagen voor de Aanbesteding, ten huize van voornoemden *M. BAKS*, te *Woudrichem* voorhanden zullen zijn, en door den Architect of een daartoe geschikt persoon, daags voor de Aanbesteding, voor belanghebbenden de noodige inlichting en aanwijzing worden gedaan. Vooraf echter informatie verlangende, vervoege men zich bij den Heer *A. N. J. HANEDOES VAN ALMKERK*, te *Woudrichem* voornoemd, of bij *C. DE HAAN*, in de Rijnstraat te *Arnhem*.

---

§ † § Tegen den 1sten Julij zijn te huur: TWEE à DRIE GEMEUBILEERDE KAMERS, op het beste en vrolijkste gedeelte der stad *Arnhem*; met franco-brieven onder Letter A. Ook verlangt men, op billijke voorwaarden, een' fatsoenlijken JONGELING, ter opleiding in eene APOTHEEK. Brieven franco onder Letter C, bij den Boekhandelaar *W. J. KRUIJT*, te *Arnhem*.

---

§ † § Op een Buiten, een uur van *Arnhem*, wordt, tegen primo Augustus, verlangd eene in haar vak bekwame KEUKENMEID, welke goede getuigenissen wegens gedrag produceren kan uit vroegere diensten. Adres, onder Letter Z, gesloten briefjes, waar in opgaaf waar de personen, die ook gehoord kunnen worden, te bevragen zijn, bij het Bureau der Arnhemsche Courant.

Algemeene Postwagen-Diensten.

NIEUWE DIENSTEN EN UURSVERANDERINGEN,

den 6den Junij, op *Zutphen*, *Doesburg* en *Terborg*, eerlang ook op *Genderingen* en *Dinxperlo*, des namiddags ten 4 ure.
» » » Op *Zutphen*, *Deventer* en *Zwolle*, des morgens ten 7 ure 30 minuten, in plaats van ten 8 ure.
» » » Op *Zutphen*, *Deventer*, *Zwolle*, *Groningen* en *Leeuwarden*, des Middags ten 2 ure 30 minuten, in plaats van ten 4 ure.

Vertrek der Diensten van de Onderneming van het Kantoor te *Arnhem*:

DAGELIJKS.

's Morgens ten 6 ure 30 min., naar *Amersfoort*, *Amsterdam*, *Utrecht*, *Leyden*, *'s Gravenhage*, *Gouda*, *Rotterdam*, *Gorinchem*, *Breda*, *Nijkerk*, *Harderwijk*, *Elburg* en *Kampen*.

's Morgens ten 7 ure, naar *Nijmegen*, *Grave*, *'s Hertogenbosch*, *Eindhoven*, *Tilburg* en *Breda*.

's Morgens ten 7 ure 30 min., naar *Zutphen*, *Deventer*, *Zwolle*, *Kampen*, *Elburg*, *Harderwijk* en *Nijkerk*.

's Morgens ten 11 ure, naar *Wageningen*, *Utrecht* en *Amsterdam*.

's Middags ten 2 ure 15 min., naar *Amersfoort*, *Amsterdam*, *Utrecht*, *Gouda* en *Rotterdam*.

's Middags ten 2 ure 30 min., naar *Zutphen*, *Deventer*, *Zwolle*, *Meppel*, *Heerenveen*, *Leeuwarden*, *Assen* en *Groningen*.

's Middags ten 4 ure, naar *Nijmegen*, *Kleef* en verder naar *Duitschland*, naar *Zutphen*, *Doesburg* en *Terborg*, eerlang ook naar *Genderingen* en *Dinxperlo*.

's Avonds ten 7 ure, naar *Zutphen* en *Nijmegen*.

Van *Utrecht* vertrekt ook nog, des morgens ten 7 ure 30 min., eene Dienst naar *Leyden*, *'s Gravenhage*, *Gouda* en *Rotterdam* buiten en behalve de bovenvermelde.

Arnhem, den 1sten Junij 1835.

De Directeur
W. CNOPIUS.

De Koninklijk-Pruissische Snelpost, over *Emmerik* naar *Duitschland*, vertrekt des morgens ten 7 ure.

Bij *E. SCHIERBEEK* te *Leeuwarden*, is gedrukt en alom te bekomen:

I.

VOLKSGENEESKUNDE

OF EENVOUDIGE
MIDDELEN EN RAADGEVINGEN
TEGEN DE
KWALEN EN KRANKHEDEN DER MENSCHEN.
[illegible]
HOOGLEERAAR IN DE [illegible]
DE PRIJS IS INGENAAID *f* 2-00, EN IN KARTON *f* 2-20.

Een algemeen nuttig huisboek, onmisbaar voor elken Huisvader, inzonderheid voor Landlieden, en belangrijk voor Geneeskundigen, vooral voor Heelmeesters ten platten lande.

II.

S. F. PFEIFFER, *Beschrijving van den staat van Algiers en deszelfs Bewoners.* Een aanhangsel tot de Reizen, en vijfjarige Gevangenschap in Algiers, à *f* 1-20.

III.

Quia en Quatenus. Problema der 19de Eeuw.
Antwoord op een' Brief. à 20 Cents.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.